

Inför bokslut och årsredovisning

Robert Heed och Hans Stark
SKR

1

Innehåll

- Redovisning av pensioner
- Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg
- God ekonomisk hushållning
- Skatteintäkter och fastighetsavgift
- Baskontoplaner och RS/SCB
- Standard för kommunal räkenskapsrevision
- Övrigt

2

Redovisning av pensioner

3

Pensionskostnader Ändrade beräkningsgrunder

Beräkningsgrund	Typ av kostnad	Resultateffekt
RIPS-ränta	Avsättning – Finansiell kostnad	Aktuellt år
	Ansvarsförbindelse – Ökning	Respektive år utbetalning sker
Livslängdsantagande	Avsättning – Personalkostnad	Aktuellt år
	Ansvarsförbindelse – Ökning	Respektive år utbetalning sker

Ändrade beräkningsgrunder utgör en ändring av uppskattningar och bedömningar vilket medför att effekten **inte** får redovisas mot eget kapital (RKR R12)

4

Pensionskostnader

Nytt pensionsavtal samt värdesäkring

Händelse	Typ av kostnad	Resultateffekt
Nytt pensionsavtal AKAP-KR	Avgiftsbestämt system Verksamhetens kostnader/personal-kostnader: Pensionskostnad avgiftsbestämd ålderspension KB 575 / RB 441	Aktuellt år
Värdesäkring förmånsbestämda pensioner	Avsättning – Finansiell kostnad Finansiell kostnad KB 853 / RB 854 Ansvarsförbindelse – Ökning	Aktuellt år Respektive år utbetalning sker

OBS! Likviditetseffekt – Utbetalning av pensioner ökar i framtiden!

5

Pensioner och PBB/IBB

PM under aktuellt på www.rkr.se

<https://www.rkr.se/wp-content/uploads/2022/06/Svar-pa-fragor-om-andrat-PBB-mm.pdf>

Fråga till RKR:

Eftersom prognosparametrarna PBB och IBB för nästkommande år fastställs innan årsskiftet (sep resp dec) borde dessa istället ingå i skuldberäkningen 31/12, jämfört med nuvarande modell där de först reflekteras vid indexering av skulden 1 jan?

Svar från RKR:

PBB och IBB är prognosbaserade och gäller, enligt särskild beslutsordning, specifikt för nästkommande år. Det innebär att de utgör kommande års beräkningsgrunder och inte speglar förhållandena på balansdagen.

6

Pensionskostnader

Förtroendevalda mfl

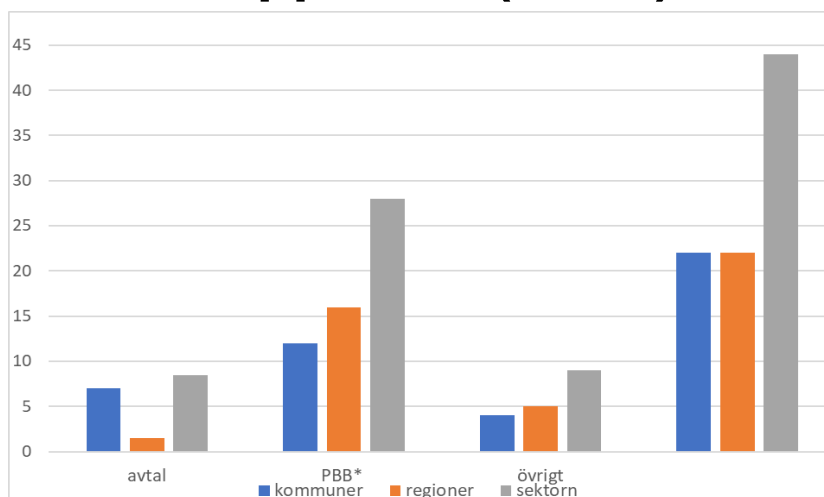
Visstidspension/Omställningsstöd – RKR R10 Pensioner

- Redovisas som avsättning, om utbetalning påbörjats. Det gäller oavsett när intjänandet skett.
- Detsamma gäller förpliktelse där det finns grund att anta att utbetalning kommer att ske inom kort.

Ett exempel på när det finns grund att anta att utbetalning kommer att ske är när en förtroendevald har angett en tidpunkt för sin avgång. Detta kan ske genom att den förtroendevalda lämnat in en formell begäran om att lämna sitt uppdrag och angivit en tidpunkt för när detta kommer att ske.

Arbetsgivaravgifter/PO

Ökade pensionskostnader - högt prisbasbelopp 2023 (mdkr)

Inkomst- och prisbasbelopp

	2023	2022	2021	2020
Inkomstbasbelopp (IBB)	74 300	71 000	68 200	66 800
7,5 IBB	557 250	532 500	511 500	501 000
Prisbasbelopp (PBB)	52 500	48 300	47 600	47 300
Prisbasbelopp (PBB) förändring %	8,7%	1,5%	0,6%	

Vad täcker PO avseende pension

PO-pålägget avser att täcka kostnader för intjänad pension under året

Kollektivavtalad pension	KAP-KL	AKAP-KL	AKAP-KR	
Avgiftbestämd del >7,5 IBB - inkl särskild löneskatt	4,5	4,5	6,0	} → Avgiftsbestämd del
Avgiftbestämd del <7,5 IBB - inkl särskild löneskatt		30,0	31,5	
Förmånsbestämd del <7,5 IBB - inkl särskild löneskatt	x			→ Förmånsbestämd del

PO-pålägget täcker inte:

- ⇒ Utbetalning från ansvarsförbindelse
- ⇒ Värdesäkring av förmånsbestämd pension (finansiell del)

Arbetsgivaravgifter / PO

Förändringar av arbetsgivaravgifter / PO

- Lagstadgade arbetsgivaravgifterna sammantaget
 - ✓ Oförändrad, dvs 31,42 procent
- Avtalsförsäkringar (preliminärt)
 - ✓ Preliminärt oförändrade (netto)
 - ✓ **OBS!** Ändrade principer för Omställningsförsäkringen
- Kollektivavtalad pension
 - ✓ Avgiftsbestämd del höjs för både kommuner och regioner
 - ✓ Förmånsbestämd del höjs för både kommuner och regioner

Personalkostnadspålägg 2022 - prel 2023 – Kommuner

(Procent av lönesumman)	2022	2023 prel
Arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension*	7,70	12,98
SUMMA PO-PÅLÄGG	39,25	44,53
*inkl. löneskatt 24,26%		

Uppgifter finns på: www.skr.se

	Beslut 2022	Prel 2023
Arbetsgivaravgifter enligt lag		
Ålderspensionsavgift	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift	0,60	0,60
Sjukförsäkringsavgift	3,55	3,55
Arbetskadaavgift	0,20	0,20
Föräldraförsäkringsavgift	2,60	2,60
Arbetsmarknadsavgift	2,64	2,64
Allmän löneavgift	11,62	11,62
S:a arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar		
Omställningsförsäkring (KOM-KR)**	0,10	0,10
Tjänstegruppplivförsäkring (TGL-KL)	0,02	0,02
Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)	0,00	0,00
Trygghetsförsäkr arbetssskada (TFA-KL)	0,01	0,01
Avgiftsbefrielseförsäkring (AFA), inkl. löneskatt	0,00	0,00
S:a avtalsförsäkringar	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension		
Avgiftbestämd del***	5,00	6,81
+ löneskatt (24,26 %)	1,21	1,64
Förmånsbestämd del (inkomst över tak KAP-KL)	1,20	3,64
+ löneskatt (24,26 %)	0,29	0,88
S:a kollektivavtalad pension	7,70	12,98
S:a avtalsförsäkringar o kollektivavtalad pension	7,83	13,11
S:a PO-pålägg	39,25	44,53

Personalkostnadspålägg 2022 - prel 2023 – Regioner

(Procent av lönesumman)	2022	2023 prel
Arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension*	13,67	20,73
SUMMA PO-PÅLÄGG	45,22	52,28
*inkl. löneskatt 24,26%		

Uppgifter finns på: www.skr.se

	Beslut 2022	Prel 2023
Arbetsgivaravgifter enligt lag		
Ålderspensionsavgift	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift	0,60	0,60
Sjukförsäkringsavgift	3,55	3,55
Arbetskadaavgift	0,20	0,20
Föräldraförsäkringsavgift	2,60	2,60
Arbetsmarknadsavgift	2,64	2,64
Allmän löneavgift	11,62	11,62
S:a arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar		
Omställningsförsäkring (KOM-KR)**	0,10	0,10
Tjänstegruppplivförsäkring (TGL-KL)	0,02	0,02
Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)	0,00	0,00
Trygghetsförsäkr arbetssskada (TFA-KL)	0,01	0,01
Avgiftsbefrielseförsäkring (AFA), inkl. löneskatt	0,00	0,00
S:a avtalsförsäkringar	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension		
Avgiftbestämd del***	5,00	7,04
+ löneskatt (24,26 %)	1,21	1,71
Förmånsbestämd del (inkomst över tak KAP-KL)	6,00	9,64
+ löneskatt (24,26 %)	1,46	2,34
S:a kollektivavtalad pension	13,67	20,73
S:a avtalsförsäkringar o kollektivavtalad pension	13,80	20,86
S:a PO-pålägg	45,22	52,28

Arbetsgivaravgifter / PO

Särregler ålderskategorier o förtroendevalda

Unga mellan 19-23

Tillfällig sänkning av arbetsgivaravgiften under perioden januari 2021 till och med mars 2023

Förtroendevalda

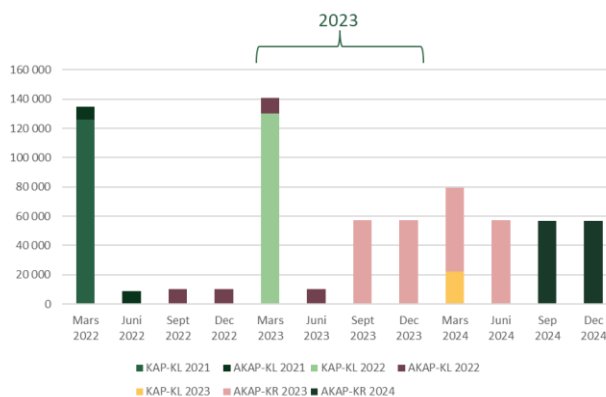
2022 Samma PO-pålägg som för anställda

2023 Ännu ingen förändring i OPF – i väntan på förändring – kvar på samma nivå som 2022

Särskild löneskatt

Pensionskostnader

Utbetalning av pensioner ökar för 2023 vilket även påverkar underlaget och därigenom kostnaden för särskild löneskatt!

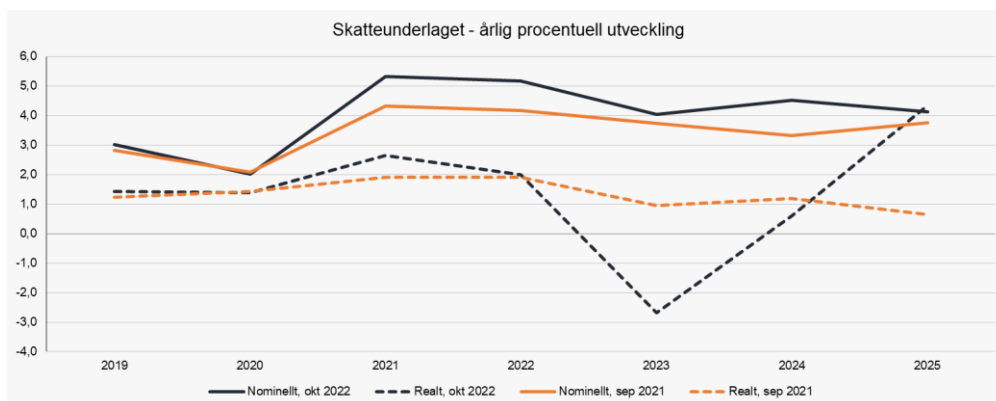
OBS! Kan finnas behov av att se över den preliminärt debiterade särskilda löneskatten avseende 2023!

God ekonomisk hushållning

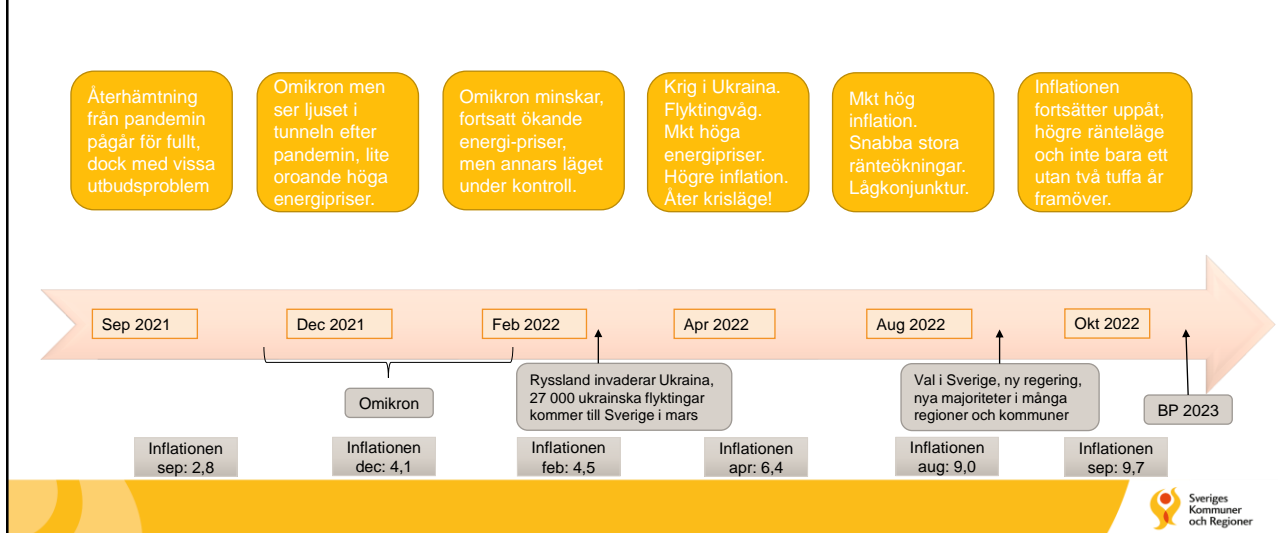
17

Skatteunderlagets utveckling

18

Från kris till kris till kris senaste året

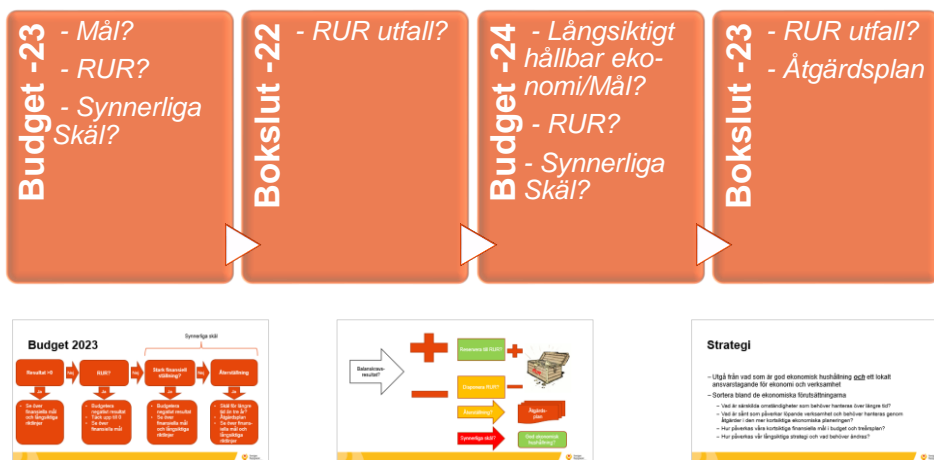
19

Regelverket för ekonomisk förvaltning (KL och LKBR)

- Vi ska ha en god ekonomisk hushållning i all verksamhet
- Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och ett negativt balanskravsresultat i bokslutet ska återställas inom tre år
 - Undantag 1 – Resultatutjämningsreserv
 - Undantag 2 – Synnerliga skäl baserat på vad som är GEH
- Årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och den ekonomiska ställningen

20

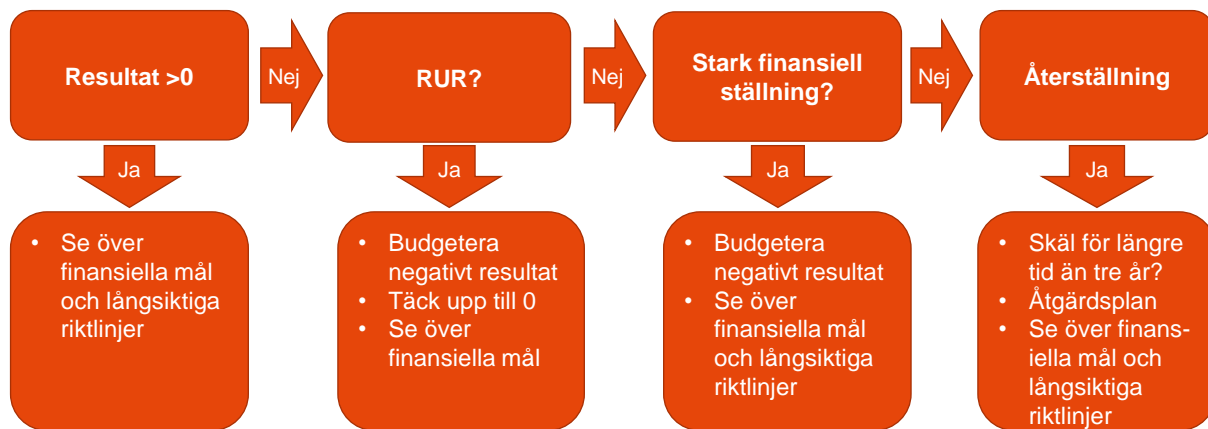
Tidsaxel

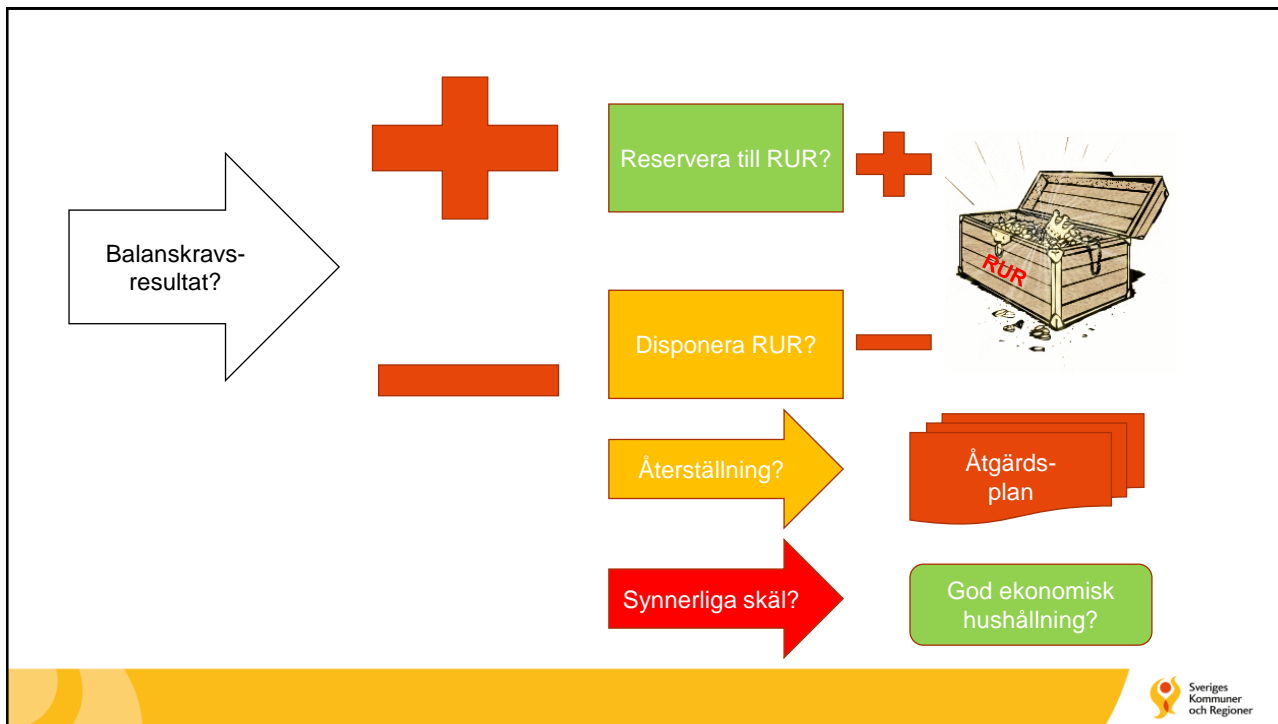
21

Budget 2023

Synnerliga skäl

22

23

Strategi

- Utgå från vad som är god ekonomisk hushållning ***och*** ett lokalt ansvarstagande för ekonomi och verksamhet
- Sortera bland de ekonomiska förutsättningarna
 - Vad är särskilda omständigheter som behöver hanteras över längre tid?
 - Vad är sånt som påverkar löpande verksamhet och behöver hanteras genom åtgärder i den mer kortsiktiga ekonomiska planeringen?
 - Hur påverkas våra kortsiktiga finansiella mål i budget och treårsplan?
 - Hur påverkas vår långsiktiga strategi och vad behöver ändras?

24

God kommunal hushållning

God kommunal hushållning

- I grunden ingen skillnad mot dagens regelverk – God hushållning.
 - Innebörden av begreppet tydliggörs i betänkandet.
 - Förslag på form och innehåll finns i betänkandet.
- Stärker och tydliggör behovet av långsiktighet samtidigt som det ger vägledning och ”metodstöd”.

Riktlinjer - Program

- Särskilt dokument – inte en del av årsbudget och plan – ökar förutsättningarna för politisk enighet om långsiktig strategi
- Lämplig avvägning mellan långsiktighet och möjlighet att knyta samman kortsiktiga beslut med långsiktig inriktning
- Glöm inte bort bolagen i koncernen
- Kontinuerlig revidering och uppdatering utifrån gällande förutsättningar, förslag varje mandatperiod
- Tidshorisont – upp till kommunen.....än så länge!

Motiv för utveckling

- Utredningen har satt fokus på frågorna
- Ny mandatperiod
- Turbulent ekonomi
- Skepsis om sektorns förmåga från statens sida?

Skatteintäkter och Fastighetsavgift

31

Slutavräkning skatt – Kommuner

SKR:s bokslutsprognos presenteras 15 december

Slutavräkning för 2021 (Kommuner)

- I bokslut 2021 angav SKR en prognos på + 1 143 kr/inv. (1 nov 2020)
- SKR:s oktoberprognos är + 1 493 kr/inv. (1 nov 2020)
- Mellanskillnad mellan prognos i bokslut 2021 och slutligt utfall i SKR:s bokslutsprognos hänförs till år 2022

Slutavräkning för 2022 (Kommuner)

- SKR:s oktoberprognos är + 1 171 kr/inv. (1 nov 2021)

Uppgifter baserade på cirkulär 22:37 (2022-10-20)

32

Slutavräkning skatt – Regioner

SKR:s bokslutsprognos presenteras 15 december

Slutavräkning för 2021 (Regioner)

- I bokslut 2021 angav SKR en prognos på + 660 kr/inv. (1 nov 2020)
- SKR:s oktoberprognos är + 859 kr/inv. (1 nov 2020)
- Mellanskillnad mellan prognos i bokslut 2021 och slutligt utfall i SKR:s bokslutsprognos hänförs till år 2022

Slutavräkning för 2022 (Regioner)

- SKR:s oktoberprognos är + 663 kr/inv. (antal inv. 1 nov 2020)

Uppgifter baserade på EkonomiNytt 09/2022 (2022-10-20)

33

Fastighetsavgift

Utfall för 2022, samt prognos för 2023 och 2024 kommer i cirkulär vid årsskiftet (SKR:s kalkylmall).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Anges kommunrad i cell C2										
Fallena										
1. Fastslut utfall/prognos	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2. Den 1514,52 kr per inv (1/1 2007)	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825	37 133 825
3. Förändring 2009		4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686
4. Förändring 2010			791 301	791 301	791 301	791 301	791 301	791 301	791 301	791 301
5. Förändring 2011				1 458 191	1 458 191	1 458 191	1 458 191	1 458 191	1 458 191	1 458 191
6. Förändring 2012					3 533 557	3 533 557	3 533 557	3 533 557	3 533 557	3 533 557
7. Förändring 2013						1 965 242	1 965 242	1 965 242	1 965 242	1 965 242
8. Förändring 2014							1 228 488	1 228 488	1 228 488	1 228 488
9. Förändring 2015								-363 804	-363 804	-363 804
10. Justering av mid gga tidigare fel 2009-2011									1 731 885	1 731 885
11. Förändring 2016									2 144 197	2 144 197
12. Förändring 2017										2 284 621
13. Förändring 2017										572 547
14. Summa utfall/prognos fastighets	37 133 825	41 621 511	42 412 812	43 871 009	47 040 736	49 005 998	50 234 486	51 966 371	54 110 568	57 395 193
15. Inakt 2013 p.g.a. tidigare fel i förändring 2009-2011										
16. Summa utfall/prognos och korrigering						48 483 451	50 234 486	51 966 371	54 110 568	57 395 193
17. Utbetalning från Skatteverket										
18. Utbetalning bas 1114,52	37 133 825	37 133 825								
19. Utbetalning bas 1328,69			37 534 107	37 534 107	37 534 107	37 534 107	37 534 107	37 534 107	37 534 107	37 534 107
20. Utbetalning av förändring 2009				4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686	4 487 686
21. Utbetalning av förändring 2010					791 301	791 301	791 301	791 301	791 301	791 301
22. Utbetalning av förändring 2011						1 458 191	1 458 191	1 458 191	1 458 191	1 458 191
23. Utbetalning av förändring 2012							3 533 557	3 533 557	3 533 557	3 533 557
24. Utbetalning av förändring 2013								1 965 242	1 965 242	1 965 242
25. Justering av mid gga tidigare fel 2009-2011									-363 804	-363 804
26. Utbetalning av förändring 2014									1 228 488	1 228 488
27. Utbetalning av förändring 2015										1 731 885
28. Utbetalning av förändring 2016										2 144 197
29. Utbetalning av förändring 2017										2 284 621
30. Inverkan av förändring 2017										572 547
31. Inverkan av förändring 2017										572 547
32. Inverkan av förändring 2017										572 547
33. Inverkan av förändring 2017										572 547
34. Inverkan av förändring 2017										572 547
35. Inverkan av förändring 2017										572 547
36. Inverkan av förändring 2017										572 547
37. Inverkan av förändring 2017										572 547
38. Inverkan av förändring 2017										572 547
39. Inverkan av förändring 2017										572 547
40. Inverkan av förändring 2017										572 547
41. Inverkan av förändring 2017										572 547
42. Inverkan av förändring 2017										572 547
43. Inverkan av förändring 2017										572 547
44. Inverkan av förändring 2017										572 547
45. Inverkan av förändring 2017										572 547
46. Inverkan av förändring 2017										572 547
47. Inverkan av förändring 2017										572 547
48. Inverkan av förändring 2017										572 547
49. Inverkan av förändring 2017										572 547
50. Inverkan av förändring 2017										572 547
51. Inverkan av förändring 2017										572 547
52. Inverkan av förändring 2017										572 547
53. Inverkan av förändring 2017										572 547
54. Inverkan av förändring 2017										572 547
55. Inverkan av förändring 2017										572 547
56. Inverkan av förändring 2017										572 547
57. Inverkan av förändring 2017										572 547
58. Inverkan av förändring 2017										572 547
59. Inverkan av förändring 2017										572 547
60. Inverkan av förändring 2017										572 547
61. Inverkan av förändring 2017										572 547
62. Inverkan av förändring 2017										572 547
63. Inverkan av förändring 2017										572 547
64. Inverkan av förändring 2017										572 547
65. Inverkan av förändring 2017										572 547
66. Inverkan av förändring 2017										572 547
67. Inverkan av förändring 2017										572 547
68. Inverkan av förändring 2017										572 547
69. Inverkan av förändring 2017										572 547
70. Inverkan av förändring 2017										572 547
71. Inverkan av förändring 2017										572 547
72. Inverkan av förändring 2017										572 547
73. Inverkan av förändring 2017										572 547
74. Inverkan av förändring 2017										572 547
75. Inverkan av förändring 2017										572 547
76. Inverkan av förändring 2017										572 547
77. Inverkan av förändring 2017										572 547
78. Inverkan av förändring 2017										572 547
79. Inverkan av förändring 2017										572 547
80. Inverkan av förändring 2017										572 547
81. Inverkan av förändring 2017										572 547
82. Inverkan av förändring 2017										572 547
83. Inverkan av förändring 2017										572 547
84. Inverkan av förändring 2017										572 547
85. Inverkan av förändring 2017										572 547
86. Inverkan av förändring 2017										572 547
87. Inverkan av förändring 2017										572 547
88. Inverkan av förändring 2017										572 547
89. Inverkan av förändring 2017										572 547
90. Inverkan av förändring 2017										572 547
91. Inverkan av förändring 2017										572 547
92. Inverkan av förändring 2017										572 547
93. Inverkan av förändring 2017										572 547
94. Inverkan av förändring 2017										572 547
95. Inverkan av förändring 2017										572 547
96. Inverkan av förändring 2017										572 547
97. Inverkan av förändring 2017										572 547
98. Inverkan av förändring 2017										572 547
99. Inverkan av förändring 2017										572 547
100. Inverkan av förändring 2017										572 547

34

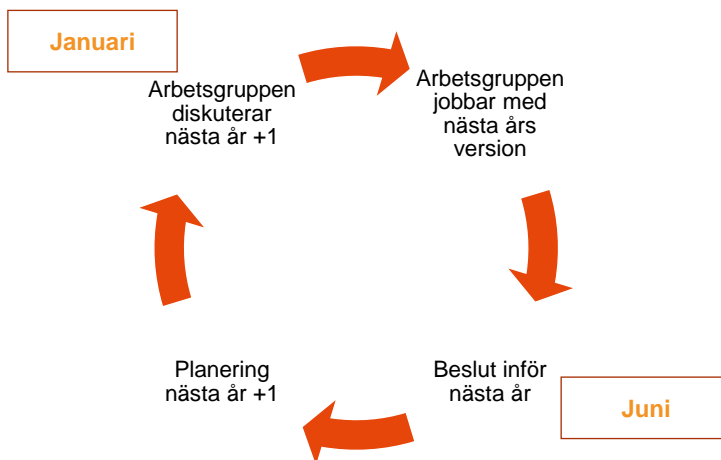
Fastighetsavgift

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8
Förändring av intäkter år 1		50	50	50	50	50	50	50	50
Förändring av intäkter år 2			20	20	20	20	20	20	20
Förändring av intäkter år 3				25	25	25	25	25	25
Förändring av intäkter år 4					70	70	70	70	70
Förändring av intäkter år 5						5	5	5	5
Förändring av intäkter år 6							30	30	30
<i>Prognos förändring av intäkter år 7</i>								10	10
<i>Prognos förändring av intäkter år 8</i>									40
Sammanlagd förändring								210	250
Fordran för år 7 år 8								210	
Fordran för år 8 år 8									250
Sammanlagd fordran bokslut år 8									460

Utbetalning år 8: 200

Baskontoplaner och RS/SCB

Årshjul

Kommun-Bas/Region-Bas Exempel på förtydliganden 2023

- Immateriella anläggningstillgångar
 - Anpassning till upplysningskrav – förvärvade/internt upparbetade

RKR R3: ”För varje post som tas upp som immateriell anläggningstillgång ska upplysningar om tillämpad avskrivningsmetod och nyttjandeperiod lämnas, uppdelade på egenutvecklade och förvärvade immateriella anläggningstillgångar.”
- Bankkostnader (flyttas från finansiella)
 - Flyttas från finansiell kostnader till främmande tjänster (kkl 7)

I Kommun-Bas respektive Region-Bas finns det en sammanställning över de ändringar som gjorts från föregående utgåva.

Kommun-Bas

Exempel på förtydliganden 2023

- Nya konton/underkonton
 - 107 Pågående arbeten, immateriella anläggningstillgångar
 - 2935 Upplupen särskild löneskatt på försäkringsavgifter och försäkringslösningar
 - 404 Inköp av immateriella anläggningstillgångar
- Drivmedel – Förtydligande kring elbilar
 - Kostnader för laddning av elbilar, där kostnaden för laddningen finns specificerad
- Överskottsutdelning Kommuninvest
 - 8412 Utdelning på aktier och andelar i andra företag m.fl.
- Indexuppräknning av avsättningar
 - 859 Övriga finansiella kostnader

40

Region-Bas

Exempel på förtydliganden 2023

- Kollektivtrafik - Översyn av konton kopplade till kollektivtrafik
 - t.ex. el till tåg, reparationer och underhåll samt banavgifter redovisas i kkl 6
- Ambulanstjänst - Förtydligande av definition
 - Ambulanstjänst utgörs av hälso och sjukvård som utförs av hälso och sjukvårdspersonal i eller i anslutning till bl.a. utryckning
- Förbrukningsinventarier - Förtydligande kring gränsdragning

41

SCB RS – Nyheter 2022

- Anpassningar utifrån nya konton i Kommun- respektive Region-Bas
- Långfristiga skulder – lån i utländsk valuta
- RS-kommuner
 - Steg 2 – Inköp av mark (inköpspris) – förtydligande kring inköpspris
 - Steg 2 – Ny rad – Lagstadgade sociala avgifter och särskild löneskatt
- RS-regioner
 - Steg 2 – Spec verksamhetskostnader – därav patienttransporter/ sjukresor utgår
- Tidplan
 - Steg 1 – inlämning senast – kommuner 7 februari / regioner 15 februari
 - Steg 2 – inlämning senast – kommuner 20 mars / regioner 5 april

SCB RS – Nyheter 2022

Att tänka på!

Regioner – Investeringar

980	Fastighetsförvaltning
-----	-----------------------

Önskemål om att investeringsutgifter som rapporteras på Fastighetsförvaltningen istället ska rapporteras på den verksamhet investeringen avser.

SCB inför ny kontroll om beloppet blir för högt!

Rapportering av RUR

Kontroll som faller ut ofta är justering av eget kapital och RUR.

När rapporteras reservering eller disponering av RUR?

Standard för kommunal räkenskapsrevision

44

Standard för kommunal räkenskapsrevision

- Ett samarbetsprojekt mellan SKR, Skyrev och FAR
- Omfattar räkenskapsrevisionen som utförs av sakkunniga
- Beslut standard 16 juni 2022
- Gäller från 2023 – Tillämpas **senast** i granskning av årsredovisning 2023

45

Standard kommunal räkenskapsrevision

- Tidigare genomfördes räkenskapsrevisionen utifrån ISA – med olika anpassningar
- Otydlighet för yrkesrevisorer eftersom ett gemensamt ramverk för finansiell revision i offentlig verksamhet inte fanns
- Behov av likformighet, förutsägbarhet

Vad betyder en ny standard?

Tydlighet när räkenskapsrevisionen ska upphandlas och genomföras

Ökad jämförbarhet och likvärdig kvalitet

Eventuellt behövs mer resurser till räkenskapsrevisionen

Ansvar för revisionen har inte flyttats – dock ges sakkunnigt biträde utrymme att arbeta självständigt inom ramen för standarden